

at vide, hvorledes man skal opfatte dette Forslag, hvad Meningen er med det, om det har nogen Tilslutning indenfor det Parti, den ærede Bladudgiver er Formand for, og hvorledes de andre Partiers Stilling dertil vil være. Det vilde ogsaa være interessant at vide Højres Stilling. Vi var i Fjor i Grundlovsudvalget meget forhandlingsvillige overfor Højre. Jeg husker, at vi endog fra vor Side stillede et positivt udarbejdet Forslag om Forholdstalsvalg i Forbindelse med Valg i Enkeltmandskredse; men der vistes ikke fra Højres Side nogen Villighed til at komme ind paa en virkelig Realdebat derom. Det er muligt, at Højre nu ser anderledes paa det, og det vilde have nogen Interesse ogsaa at lære Højres Stilling til disse nye Forfatningstanker, der er udka-stede, at kende. Det vilde ogsaa have Interesse at faa at vide, hvorledes Højre stiller sig til det Forslag, der er fremsat, om at udelade det sidste Punktum af § 32, altsaa henvise Spørgsmaalet om Forholdstalsvalg fra Grundloven til Valgloven, om det kunde tilfredsstille Højre. Vi gik fra vor Side meget videre. Vi stillede, som sagt, i Fjor i Udvalget et positivt formuleret Forslag om Forholdstalsvalg i Forbindelse med Valg i Enkeltmandskredse. Jeg har set, at man i Højres Presse synes overmaade begejstret for det nye Grundlag for Forhandlingen, der er fremsat af den ærede Bladudgiver, og det vilde have nogen Interesse at erfare, hvorledes Højre stiller sig dertil.

Jeg skal ikke paa det nærværende Stadium af Forhandlingen stille noget bestemt Forslag. Jeg vil afvente, hvorledes Debatten videre udvikler sig, hvilke Oplysninger vi eventuelt maatte faa fra den ærede Ordfører for Venstre eller fra Medlemmer indenfor hans Parti. Men jeg kunde, som sagt, tænke mig, at det netop vilde fremme Arbejdet at tage Forhandlingen, mens Tid er, tage den i Folketinget og ikke i Landstinget, tage den her, hvor Forhandlingen ligger nærmest for Folketingsmænd, og hvor jeg ogsaa tror, man styrker Folketingets Stilling og Anseelse mest ved at tage Forhandlingen.

Povlsen: Jeg beklager i høj Grad den meget bitre og spydige Tone, hvormed det ærede Medlem for Esbjerg-Kredsen (Slebsager) som Ordfører for det største Parti her i Salen indledede denne Forhandling. Vi staar lige overfor, at vi i Fællesskab, alle virkelige Demokrater her i Salen, skal føre en for vort Land og Folk over-

ordentlig betydningsfuld Sag igennem, og da tror jeg ikke, det er absolut tjenligt, at man anslaar en saa bitter og spydig Tone, som det ærede Medlem gjorde. Jeg haaber derfor med det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg), at der maa være Punktum for denne Tone i Forhandlingen her. Jeg tror, det vil absolut tjene Sagen bedst.

Dagen den 23. Oktober 1912, da Konseilspræsident Klaus Berntsen forelagde det foreliggende Forslag, er en Dag, som vil blive mindet af alle dem, der var til Stede her i Salen. Det var en Dag, synes jeg, der havde over sig et ganske særligt Præg. Da Konseilspræsidenten holdt sin Forelæggelsestale, og holdt den med Varme og med Kraft, da var der Stilhed her i Salen, den Stilhed, som betyder, at det Ord, der føres, gør Indtryk, og sikkert er det, at Konseilspræsident Klaus Berntsens Ord den Dag gjorde dybt Indtryk her i Salen. Men Indtrykket var jo i høj Grad forskelligt. Paa det store Flertal virkede Konseilspræsidentens Tale — det tror jeg, jeg tør sige — som en Befrielse, medens den paa et lille Mindretal virkede som en Skuffelse, en stor og bitter Skuffelse. Paa de politiske Møder, som Sommeren forud var afholdt rundt omkring i Landet, havde saavel Konseilspræsidenten som flere andre Ministre udtalt, at en Forfatningsforandring maatte være i Juni-Grundlovens Aand. Der var imidlertid dem, der stod tvivlende overfor, hvad der mentes med dette Udtryk fra Regeringens Side. Og da det derfor lød fra Konseilspræsidenten den 23. Oktober i Fjor: Her er Svaret, et Forslag, der fjerner al privilegeret Valgret, der giver Valgret til Kvinder og ned sætter Valgrets alderen til 25 Aar — da virkede det som en Befrielse paa alle virkelige Demokrater i denne Sal og Landet over. For alle dem, der havde følt det som den blodigste Uret, der er blevet tilføjet det danske Folk, da man i en Modløshedens Tid til Dels umyndiggjorde Folket og lagde en afgørende Indflydelse i de store Jorddrotters Haand, var dette Svar et Glædesbud. Alle, der havde følt, hvilken Ulykke Forfatningen af 1866 var og er for det danske Folk, fordi den hviler paa Mistillid til Folket, de glædede sig over dette Forslag, som helt ud bygger paa Tillid til Folket. Og for alle dem, der med Sorg havde set paa, at den politiske Ansvarfølelse forflygtigedes, set Lov efter Lov blive til, som ingen helt ud vilde kendes ved, fordi den var Resultatet af et